
MAGYAR NEVE? SZLOVÁKIAI MAGYAR HELYSÉGNEVEK STANDARDIZÁCIÓS PROBLÉMÁI¹

1. A magyar földrajzi nevek – ezen belül a helységnevek – standardizációs kérdéseivel a szlovákiai magyar nyelvtudomány eddig nem foglalkozott. Ennek fő oka talán az volt, hogy az utóbbi évtizedekben a magyar helységneveket hivatalosan nem lehetett használni, a korlátozott nyilvános használatukat lehetővé tévő jogszabályt és a hozzá kapcsolódó jegyzéket pedig magyar nyelvészek közreműködése nélkül dolgozták ki és fogadták el 1994-ben. Amint a későbbiekben látni fogjuk, a jegyzék nem oldotta meg a településnév-használati problémákat, mert a szlovákiai települések közül mindössze 20%-nak tartalmazza a magyar nevét, s az ott feltüntetett magyar nevek nem elhanyagolható hányada eltér az utolsó hivatalos magyar névtől. Akár az írásbeli, akár a szóbeli használatot vizsgáljuk, láthatóan nagy a bizonytalanság a tekintetben, mi is egy-egy település magyar neve; esetenként eltérő nevek szerepelnek a településnév-azonosító szótárakban, lexikonokban és az internetes adatbázisokban. Ennek következményeként néhány település nehezen azonosítható, sőt olykor az érdeklődő meg sem találja a keresett települést, ha nem ismer minden névváltozatot.

A szlovákiai problémák nem egyediek. A rendszerváltozás óta eltelt majdnem két évtizedben hasonló gondokkal szembesült a többi utódállamban élő magyarság is, s a kérdés kezelése is részben hasonló módon történt (Ukrajna vonatkozásában l. pl. BALOGH 1996; BEREGSZÁSZI 1997, 2004; Erdéllyel kapcsolatban BARTOS-ELEKES 2002). Az egyik alapvető, minden kisebbségi közösséget érintő kérdés, hogy mely testület jogosult az ilyen szabályozást elvégezni. A földrajzi nevek s ezen belül különösen a helységnevek sajátos csoportot alkotnak, ugyanis rendszerint valamilyen hatóság, állami intézmény hatáskörébe tartozik standardizálásuk. A hatóság értelemszerűen a hivatalos nyelvű névalakok megállapításával foglalkozik, kérdés azonban, milyen mértékben terjed ki az illetékessége a kisebbségi nyelvű földrajzi nevekre is, akár az adott állam területén élő más nyelvű kisebbségi közösségre, akár a más állam területén élő, de azonos nyelvű kisebbségre gondolunk. Mindkét országbeli hatóság esetében feltehető a kérdés: a szabályozás során figyelmen kívül hagyhatják-e a másik által végzett standardizálást? S talán a legfontosabb: milyen szerepe van ebben a folyamatban a leginkább érintetteknek, azaz az adott kisebbségnek? Ezeknek a kérdéseknek a megválaszolása azért is fontos, mert szorosan összefügg a standardizáció sikerességével, a standardizált forma elfogadottságával.

Munkámban a szlovákiai településnevek szabályozásának történetét és a jelenlegi helyzetet áttekintve arra kívánok rámutatni, hogy a mai bizonytalanság és a névváltozatok

---

¹ A Névtani Értesítő jelen számában a továbbiakban együtt közöljük a 14. Élőnyelvi Konferencián, Bükön, 2006. október 9–11-én elhangzott névtani témájú, a kisebbségi magyar névadás és névhasználat kérdéseivel foglalkozó előadásokat (SZABÓMIHÁLY GIZELLA, N. CSÁSZI ILDIKÓ, VÖRÖS FERENC, BAUKO JÁNOS, ZELLIGER ERZSÉBET és RAJSLI ILONA tanulmányait). A konferencia többi előadása a konferencia kötetében jelenik meg (ZELLIGER ERZSÉBET szerk., *Nyelv, területiség, társadalom. A Magyar Nyelvstudományi Társaság Kiadványai* 228. Budapest, 2008).

léte az egymástól független, eltérő ideológiájú, államközpontú standardizálások következménye, megoldása pedig véleményem szerint csak egy egységes Kárpát-medencei részleges újrakodifikáció révén lehetséges.

2. A magyar törzskönyvezést követően a múlt század folyamán többször is változott a szlovákiai magyarlakta települések neve.

2.1. Az első világháború után megalakult Csehszlovákiában 1920-ban fogadták el a településnevek használatát szabályozó törvényt. E szerint a belügyminisztérium minden település számára „csehszlovák” nevet állapított meg; az olyan települések számára azonban, amelyekben a kisebbségi állampolgárok számaránya meghaladta a 20%-ot, kisebbségi nyelvű helységnevet is jóváhagyhatott. A csehszlovák, azaz gyakorlatilag szlovák név megállapítása többféle módon történt. Ha korábbi forrásokból adatolható volt szláv név, az vált a település szlovák nevévé; a magyar nyelvterületen az ilyen névadásra példa *Levice*, azaz *Léva* vagy *Filakovo*, azaz *Fülek* (1773: *Lewicze*; 1786: *Filakowo*). Egyéb esetekben a hatósági névmegállapítás során az értelmezhető köz- vagy tulajdonnévi tagot rendszerint lefordították (pl. *Kövecses* > *Štrkovec*), a többit átírták (pl. *Zsigárd* > *Žigard*). Néhány település esetében azonban engedélyeztek csak magyar nyelvű és magyar helyesírással írt neveket is (pl. *Bögellő*, *Süly*; minderről bővebben: SZABÓMIHÁLY 1998: 136–7). A szabályozás során sokszor a magyarországi törzskönyvezéskor megállapított magyar nevet is módosították: rendszerint elhagyták, esetleg megváltoztatták a megkülönböztető előtagot (pl. *Komáromszentpéter* > *Szentpéter*; *Nemesabony* > *Nagyabony*), a magyarosított név helyett pedig a szláv eredetű nevet vezették be újra (pl. *Özörény* > *Gömörhorka*; *Bodrogmező* > *Polyán*).

2.2. A bécsi döntés értelmében Magyarországhoz visszakerült területeken újra visszaállították a törzskönyvezéskor megállapított magyar neveket, illetve település-összevonás esetén új nevet adtak a falunak, pl. 1943-ban *Magyarkaracsény*-t, *Magyarmocsár*-t és *Ungnyárad*-ot *Nyarádkaracsény* néven vonták össze.

2.3. A második világháború után, 1948-ban lépett életbe az a rendelet, mellyel Szlovákia területén 710 – zömmel magyar – település korábbi szlovák hivatalos nevét megváltoztatták. Ekkor szüntették meg jogilag is a kisebbségi nyelvű helységnevek használatát. Az új szlovák hivatalos nevek megalkotásakor egyértelműen a valóban „szlovákos” nevek létrehozása volt a cél. Ezt többféleképp érték el:

a) A köznévi etimonú településneveket következetesen lefordították, például a *som drien*, ezért *Somodi*-ből *Drienovec* lett (1920: *Šomody*, magyarul *Somodi*), a *hód* szlovácul *vydra*, tehát az 1913-ban *Nemeshódos*-ként törzskönyvezett csallóközi falu szlovák neve *Vydrany* lett (1920: szlovák neve nem volt, magyar neveként a törzskönyvezés előtti *Hodos*-t határozták meg).

b) A nem értelmezhető településneveket a szlovák helynévképzési szabályoknak megfelelően „alakították át”, vagy más motiváció alapján nevezték meg, ilyen volt például *Magyarbél* > *Velký* [Nagy] *Biel* (1920: *Maďarský Běl*, magyarul *Magyarbél*); *Nagy-megyer*-t a *Csalló* víznév szlovákos változata alapján nevezték el *Čalovó*-nak (1920: *Velký Meder*, magyarul *Nagy-megyer*).

c) Több mint egy tucat települést szlovák (cseh) történelmi személyiségről neveztek el, így *Feled*-et (1920: *Feledince*) Janko Jesenský szlovák író (1874–1945) után nevezték el *Jesenské*-nek; Ludevít Štúr (1815–1856) szlovák reformkori politikus neve alapján lett *Párkány Štúrovo* (1920: *Parkan*, magyarul *Párkány*), *Diószeg*-et (1920: *Velký Diosek*, *Malý Diosek*) pedig Andrej Sládkovič (1820–1872) evangélikus pap és költő után nevezték el *Sládkovičovo*-nak.

Ezután jelentősebb változásokra csak a hatvanas–hetvenes években került sor, amikor a kisebb falvakat közigazgatásilag összevonták, az így létrejövő új települések pedig szlovák hatósági nevet kaptak. 1960-ban hozták létre például *Illésháza*, *Bélvata*, valamint az 1940-ben *Tonkháza* és *Kismagyar* egyesítéséből létrejött *Magyartonk* településből *Nový Život* (’Új Élet’) községet. Hasonló, máig használt mesterséges hatósági nevek még: *Gemerská Ves*, 1960-ban alakult *Harkács* (Hrkáč) és *Sánkfalva* (Šankovce) községek összevonásából; *Gemerský Sad*, amely 1964-ben jött létre *Mikolcsány* (Mikolčany) és *Gömörnánás* (1913 előtt: *Nasztraj*; Nováčany) egyesítésével.

2.4. 1989 után a magyarlakta területeken indult spontán folyamatok részeként a korábban erőszakosan összevont községek szétváltak, az önkormányzatok pedig arra törekedtek, hogy az 1948-ban bevezetett szlovák név helyett újra az 1920-ban megállapított, a magyar névhez jobban hasonlító szlovák hivatalos neve legyen a falunak. 1990-ben a parlament jóváhagyta néhány település névváltoztatási kérelmét (pl. *Čalová*-ból így lett újra *Velký Meder*), később azonban a névváltoztatás egyre nehezebbé vált. Így az „össztársadalmi” érdekre való tekintettel és az érvényes helyi népszavazás ellenére a szlovák törvényhozás elutasította jó néhány önkormányzat (például a párkányiak) ez irányú kérelmét. (Az egész folyamatról bővebben ZALABAI 1995.)

A politikai változásokkal egy időben a magyarlakta falvakban a szlovák településnévtábla mellé a magyar nevet tartalmazó táblát is kitétték, a magyar pártok pedig politikai síkon próbálták elérni a magyar helységnevek hivatalos használatának elismerését. A hosszú politikai csatározást az 1994-es ún. táblatörvény zárta le, ennek elfogadása Szlovákia Európa tanácsi felvételének egyik feltétele volt. A települések kisebbségi nyelvű megjelöléséről rendelkező 1994. évi 191. számú törvény értelmében a település kezdetét és végét jelző közúti jelzőtáblán kisebbségi nyelven is megjelölik azokat a településeket, amelyekben az adott kisebbséghez tartozó lakosság számaránya eléri a 20%-ot. Egyéb hivatalos kapcsolatokban (pl. közokiratokon, bélyegzőkön, térképeken, a postaforgalomban) kizárólag a szlovák hivatalos név használható. A törvény melléklete tartalmazza a kisebbségi nyelveken megjelölhető települések jegyzékét.

Az említett településnév-jegyzékben csak azok a települések szerepelnek, amelyek a) az 1991-es népszámláláskor önálló jogállásúak voltak, b) a lakosságon belül az adott kisebbség részaránya az akkori adatok szerint elérte a 20%-ot, c) szlovák hivatalos nevüket nem valamely szlovák személyiség nevéből hozták létre. E kritériumok szerint a jegyzék „magyar” részében 489 településnév szerepel, Szlovákiában viszont jelenleg 2891 önálló jogállású település van, ebből az említett népszámlálás időpontjában 553 minősült statisztikailag szlovák–magyar vegyes lakosságúnak, azaz olyan településnek, amelyben a magyar nemzetiségű lakosság részaránya meghaladta a 10%-ot, illetve a 100 főt (GYURGYÍK 1994: 17). Azonkívül természetesen nagyon sok olyan város vagy falu van, amelynek létezik természetes módon kialakult és a 20. század elejéig az ott élő lakosság által is használt magyar neve.

Az 1994-es településnév-jegyzékben található magyar neveknek mintegy az egyötöde (száznál valamivel több) vagy nem egyezik az adott település utolsó hivatalos magyar nevével, azaz az 1913-as vagy az 1944-es helységnévtárban szereplő névvel, vagy olyan település neve, amely a második világháború után alakult. Az eltérés oka leginkább az, hogy számos esetben a két világháború között megállapított magyar nevet vezették be újra, máskor pedig az írásmód változott (pl. *Mucsény* > *Mucsiny*, *Szöllőske* > *Szölöske*). Amint a bevezetőben említettük, a szabályozásba nem vonták be a szlovákiai magyar nyelvész-társadalmat; a köztársasági elnöki hivatal a szlovákiai magyar pártokkal elkészített egy településnév-jegyzéket, amelyet az Új Szó 1994. február 15-i számában közölt. A bevezető szerint a magyar neveknél a lakosság által a két világháború között használt elnevezéseket vették alapul az összeállítók, valójában azonban az 1920-ban megállapított nevek mellett rendszerint az 1913-as és 1944-es helységnévtár szerinti neveket is feltüntették, így a közölt 504 településnév közül 80 esetében két vagy több névforma is szerepelt a jegyzékben (pl. *Salló*, *Garamsalló*). Amint arról Duka Zólyomi Árpád képviselő tudósított (szintén az Új Szóban), a lakossági észrevételek alapján pontosított jegyzéket nyújtották be a belügyminisztériumba. A szlovák szakemberekből álló ad hoc terminológiai bizottság ajánlása a régi megyeneveket és a folyóneveket tartalmazó előtagok eltörlését tartalmazta, ezért elfogadhatatlan volt a magyar pártok számára. A jegyzék végleges formáját a politikai egyeztetések során nyerte el (l. ZALABAI 1995: 199–201): a kompromisszumok eredményeként a megyenevet tartalmazó előtagot nagyrészt törölték, több esetben azonban megmaradt például a tájegységnevként értelmezhető *Csallóköz*-, *Gömör*- és *Hont*-előtag. A folyónevet tartalmazó előtagot néhány esetben meghagyták, máskor viszont nem, pl. *Vágkirályfa*, de *Farkasd* (korábban: *Vágfarkasd*). A két világháború között megállapított, korrelációs előtag nélküli nevet vezették be újra 43 esetben (a zárójelben az 1913. évi helységnévtár szerinti adat szerepel): *Csákány* (*Pozsonycsákány*), *Mad* (*Nagymad*), *Migléc* (*Miglécnémeti*), *Óvár* (*Kisóvár*), *Galsa* (*Ipolygalsa*), *Pilis* (*Fülekpilis*), *Lenke* (*Sajólenke*), *Iske* (*Iskefalva*), *Szentes* (*Bodrogszentes*), *Simonyi* (*Rimasimonyi*) stb. Megjegyzendő viszont, hogy 1920-ban következetesebbek voltak a hatóságok az előtag eltörlésében, így az 1994-es jegyzékben a világháború közötti időszakhoz képest több előtagos név maradt meg (a jelenlegi hivatalos név az 1913. évi helységnévtári névvel egyezik, a zárójelben az 1920-as név van): *Nagybodak* (*Bodak*), *Dunatókés* (*Tőkés*), *Csilizpatas* (*Patas*), *Csallóköztárnok* (*Tárnok*), *Ipolybél* (*Bél*), *Ipolyfödemes* (*Födemes*) stb.

2.5. A magyar településnevek csehszlovákiai „rendezéseinek” ideológiai alapja a ki-egyezés utáni, magyarosítónak minősített politika és általában a történelmi Magyarország elutasítása volt. Ezért törekedtek a Magyar Királyság teljes területére való tekintettel kialakított kételemű nevek módosítására, elsősorban a régi megyeneveket tartalmazó előtagok megszüntetésére (pl. *Barsbaracska*, *Pozsonyeperjes*, *Komáromfüss*, *Nyitraacsehi*), valamint a magyarosított nevek felváltására a korábbi szláv nevekkal. Ezzel szemben Magyarországon később már csak a visszacsatolt területek névanyagát érintő változások történtek, tehát az 1913-as helységnévtár továbbra is mérvadó maradt, s ha magyar nevéskön említették a határon kívülre került településeket (akár térképekről, akár más célú, de magyar névanyagot tartalmazó szövegekről volt is szó), akkor ezt használták forrásul a szerzők, s jelenleg is ezek preferálása figyelhető meg.

Tudunkkal magyarországi szakmai testület határon túli magyar helységnevekkel felkérésre foglalkozott: a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség Anyanyelvi és

Nyelvpolitikai Bizottságának felkérésére 1990-ben az MTA Nyelvtudományi Intézete dolgozott ki állásfoglalást (l. BEREGSZÁSZI 1997: 363, 2004: 76), a tárcaközi földrajzinév-bizottság pedig egyrészt 2002-ben állást foglalt a romániai közigazgatási törvényhez kiadott jegyzékkel kapcsolatban (42/409-es határozat), másrészt véleményezte a Vajdasági Magyar Nemzeti Tanács által 2003-ban a 8/2003. számú határozatban már előzőleg kihirdetett névjegyzéket (l. 2004. évi 51/499, 2005. évi 54/527, 55/537 számú határozatok). Szlovákiai helységnevekkel 1993-ban a MÁV felkérésére foglalkozott a bizottság: a MÁV illetékesei azt kérdezték, hogyan nevezzék meg az 1918-ben Sátoraljaújhely területén a *Kis- és Nagykarlapusza* Csehszlovákiához való elcsatolása révén létrejött *Slovenské Nové Mesto* község vasútállomását, amikor Sátoraljaújhelyen bemondják az induló vonatokat. Mivel a község 1918 után jött létre, a törzskönyvezéskor nem is volt magyar neve, sőt az első Csehszlovák Köztársaság idejében sem; az 1994-es jegyzékben *Újhely* néven szerepel. Magyarországi források különbözőképpen tüntetik fel: SEBŐK LÁSZLÓ (1990: 67) a *Karlatanya* nevet közli, egyes térképeken a *Tótiújhely* szerepel, viszont a *Szlovákújhely* használatára is van adat. A földrajzinév-bizottság 16/222-es határozata szerint szükségtelen a szlovákiai *Slovenské Nové Mesto* területén fekvő vasútállomásnak magyar nevet adni. Komárom esetében a 16/223 számú határozat kimondja, hogy „a szlovákiai *Komárom* vasútállomásának magyar nevében a Bizottság nem foglal állást”. Két évvel később a bizottság már olyan értelmű határozatot hozott, hogy *Komárno* (azaz a szlovákiai *Komárom*) magyar neve *Révkomárom* legyen (l. a 20/279 határozatot). A névadási háttérrel világitja meg FÖLDI ERVINnek, a bizottság elnökének az *Élet és Tudományban* közölt cikke, amelyet a *Révkomárom* név használatát bíráló olvasói levél kapcsán írt. Eszerint a két Komárom megkülönböztetésére gyakorlati okokból volt szükség, s a megkérdezett személyek szerint a szlovákiai magyarok használják a *Révkomárom* nevet (FÖLDI 1998). Az írás ide vonatkozó része így szól: „Kérésünkre Jakab István szlovákiai magyar nyelvész, egyetemi tanár, egyébként révkomáromi lakos 1995. május 12-én kelt levelében így foglalt állást: »itt általában a *Komárom* alak használatos. Ha ellenben szükség van a két város megkülönböztetésére, akkor ezt a mi sajtónk is a *Révkomárom* alakkal teszi meg. S ez így el is fogadható.« A bizottsági ülésen az MTI képviselője jelezte, hogy szlovákiai tudósítójuk rendszeresen a *Révkomárom* nevet használja. A Határon Túli Magyarok Hivatalának képviselője megállapította, hogy Szlovákiában a *Révkomárom* név használata, ha nem is kizárólagos, de egyre gyakoribb” (FÖLDI 1998: 1124).

3. Az 1994-es szlovákiai névadásnak (már említett hiányosságain túl) az az egyik legfőbb problémája, hogy valójában nem egyértelmű a jegyzékben szereplő nevek státusza: a vonatkozó törvény a települések kisebbségi nyelvű megjelöléséről beszél, egyéb szlovák hivatalos dokumentumokban pedig az olvasható, hogy a szlovákiai településeknek csak egy hivatalos, azaz szlovák nevük van (bővebben l. SZABÓMIHÁLY 2002: 34). Ezzel az értelmezéssel összhangban a magyar településnevek a legutóbbi időig hivatalosan csak a közúti jelzőtáblákon szerepelhettek. A 2003-ban elfogadott egyik oktatási törvény szerint viszont a kisebbségi nyelven oktató tanintézmények megjelölésekor a táblán az iskola székhelyét kisebbségi nyelven is feltüntetik azokon a településeken, ahol a kisebbségi lakosság számaránya eléri a 20%-ot. További hiányossággként említhetjük meg, hogy a jegyzéket 1994 óta hivatalosan nem újították meg, vagyis a változásokat nem vezették át.

3.1. A továbbiakban írott szövegek vizsgálata alapján azt tekintjük át, milyen azoknak a településneveknek az elfogadottsága, amelyeknek a jegyzék szerinti formája a korábbi magyar hivatalos névtől eltér. Az írott anyagok forrásaként elsősorban az interneten hozzáférhető szövegeket használtam: települési honlapokat, központi és helyi lapok internetes kiadását, intézmények, szervezetek honlapját. A nyomtatott termékek közül az anyaggyűjtés a települési kiadványokra (helyi időszaki kiadványok), idegenforgalmi reklámanyagokra, reklámújságokra terjedt ki. Az adatok döntően a 2000 utáni időszakból származnak.

Egyértelműen a jegyzék szerinti névváltozat fordul elő írott szövegekben (elsősorban a sajtóban) a múlt század eleji törzskönyvezéskor nem létező falvak esetében. Ezek egy része az első világháború után egy-egy község közigazgatási területén, tanyából alakult cseh vagy szlovák telepes falu volt, s a helységnév-azonosító szótárak különbözőképpen kezelik őket. LELKES GYÖRGYNÉL (1992) nem szerepelnek, mivel sem az 1910-es népszámláláskor (ennek adatait tartalmazza az 1913. évi helységnévszótár), sem pedig 1938–1944 között nem voltak önállóak. SEBŐK LÁSZLÓ (pl. SEBŐK 1990) rendszerint a település központjaként választott tanya nevét tünteti fel, a szótár második kiadása viszont (SEBŐK 1997) a vonatkozó szlovákiai törvény elfogadása után jelent meg, s ebben a szerző már közli az 1994-es településjegyzék szerinti nevet. HAJDÚ-MOHAROS JÓZSEF településtárában (2000) e falvak jelenlegi magyar neveként szintén a jegyzék szerinti név szerepel, de a szerző – SEBŐK LÁSZLÓVAL ellentétben – nem utal arra, hogy figyelembe vette volna a szomszédos államokban az 1990-es években megvalósított standardizálást, sőt ezeket meg sem említi. A településtárban a fő névalak szerepeltetésekor a szerző láthatóan a HUNGEO'96 magyar földrajzi világtalálkozón a Kárpát-medencei magyar helységnévek használatáról elfogadott állásfoglalás értelmében járt el (az állásfoglalás a településtár mellékletében olvasható), ennek 7. pontjában pedig az olvasható, hogy az 1918 óta bekövetkezett változások tekintetében általában a helyi lakosság névhasználatát az irányadó, „vállalni kell” a magyar névanyaggal harmonizáló új megnevezéseket, s egyik példaként idézi az *Iffúságfalva* nevet (HUNGEO'96 2000: 683).

Az 1945 után önállósult települések közé tartozik *Blahová*, amelyet az akkori Előpatony, Nagylég és Tonkháza közigazgatási területén 1925-ben *Blahová Dedina* néven alapítottak, és amely 1951-ben önállósult. Mivel az uradalomnak ezt a lapos, vízjárta részét *Sárrét*-nek vagy *Sárföld*-nek nevezték, az ún. kolóniát magyarul *Sárrétpusztá* néven említették, majd ez rövidült le *Sárrét*-re (SIGMOND et al. 2002: 274). A falu magyar neveként SEBŐK (1990: 28) a *Gálháztanya* nevet közli (mivel ez a tanya képezte az új község magvát), erre a névre azonban nincs szlovákiai adat, nálunk egyértelműen a *Sárrét* a használatos. Ugyanez a helyzet a második világháború után önállósult *Dedina Mládeže* és *Vrbová nad Váhom* községekkel: a SEBŐK LÁSZLÓ által közölt *Nagyszigeti tanyak* és *Csergő* (1990: 32, 76) Szlovákiában ismeretlen, az általánosan használt nevek az *Iffúságfalva* és a *Vágfűzes*. A SEBŐK LÁSZLÓ-féle kiadvány adatait azért emeltük ki, mert Szlovákiában ezt ismerték, például az egyetlen Szlovákiában megjelent helységnév-azonosító szótárban (CZIBULKA 1999) a hasonló magyarországi kiadványok közül csak ez van feltüntetve forrásként. A SEBŐK LÁSZLÓ összeállította helységnév-azonosító szótár hatását az is jelzi, hogy a szótárban hibásan megjelent névalakokra szlovákiai szövegekből van adat. Így például *Csarnahó* falu *Csamahó*-ként szerepel a szótárban, és ugyanilyen formában fordul elő két Új Szó-beli cikkben, dél-szlovákiai településeket tartalmazó jegyzékben.

Szlovákiai magyar szövegekben továbbá minimális előfordulásúak a magyarosított nevek, pl. *Bodrogmező*, *Özörény*, *Gyopáros*. Az első falu korábbi neve *Lelesz-Polyána* ~ *Polyán* volt, ebből hozták létre az utótag fordításával és jelzőcserével a *Bodrogmező* nevet (MEZŐ 1982: 256), 1920-ban neve *Polyán*, 1994-ben pedig *Pólyán* lett. Az *Özörény* nevet a *Horka* határában található, elpusztult *Özörény* település nevének felelevenítésével állapították meg (MEZŐ 1982: 194). A település a jelenleg Szlovákiában hivatalos *Gömör-horka* nevet 1920-ban kapta. A *Gyopáros* nevet a kelet-szlovákiai *Csernahó* ~ *Csarnahó* település a fölötte emelkedő Gyopáros-hegyről kapta (MEZŐ 1982: 268). Mai neve *Csarnahó*.

3.2. Egyéb esetekben az 1994-es jegyzék szerinti és a korábbi magyar hivatalos név/nevek mellett még a törzskönyvezés előtt használt névalakokra is számos példa van. A két (ritkábban három) változat használati gyakorisága településenként eltérő, a névhasználat még jegyzékekben vagy több település nevét tartalmazó felsorolásokban sem következetes. A legnagyobb variabilitás az előtagos és az előtag nélküli nevek, illetve a községyesítések esetében figyelhető meg (bővebben l. SZABÓMIHÁLY 2005). A névváltozatok használatát tekintve az alábbi tendenciák rajzolódnak ki:

3.2.1. Az adott településnek, a települési önkormányzatnak a hivatalos jellegű említésekor az 1994-es jegyzék szerinti név használatos inkább; a település történelmére utalva, esetleg egyházi, kulturális esemény kapcsán viszont gyakoribbnak tűnik a régebbi hivatalos magyar név. Ez a fajta megoszlás néhány községi honlapon jól nyomon követhető. A régi magyar hivatalos név előfordulása valószínűsíthető továbbá felsorolásokban és jegyzékekben, főleg, ha nem csak az 1994-es szabályozással érintett településekre vonatkoznak, például szlovák–magyar vegyes lakosságú járások minden települése szerepel bennük. A régi magyar hivatalos névalakok preferálása az említett esetekben azzal is magyarázható, hogy aktuális teljes és hivatalos településnév-jegyzék nem lévén, e listák összeállításakor a hozzáférhető településnév-azonosító szótárakat használják forrásként. Magyar szervezetekre szintén jellemző a régi hivatalos magyar, azaz előtagos nevek használata, de ez sem mondható következetesnek. A régi magyar hivatalos nevek szerepelnek például a Magyar Koalíció Pártja vagy a Szlovákiai Magyar Szülők Szövetsége honlapján: az előbbi esetében a helyi szervezetek, az utóbbi esetében a magyar iskolák feltüntetésekor (www.mkp.sk, www.szmsz.sk), valamint a Fórum Intézet honlapján (www.foruminst.sk) üzemelő Rendezvénynaptár településnév-jegyzékében. A több szlovákiai magyar szervezet által létrehozott Szövetség a Közös Célokért régiófejlesztési honlapján (www.niton.sk/szkc) viszont az 1994-es jegyzék szerinti településnevek olvashatók. A szlovákiai magyar kulturális szövetség, a Csemadok alapszervezeteinek név-jegyzékében váltakozva fordulnak elő az 1994-es jegyzékbelivel azonos, illetve a régi magyar hivatalos formák.

3.2.2. Néhány település esetében aránylag gyakoriak a szlovák megnevezés mintájára létrejött névalakok is: *Gömöralmágy* (*Gemerský Jablonec*, magyarul mindig és most is *Almágy*), *Szlovákújhely* (*Slovenské Nové Mesto*, most *Újhely*), *Kaposkelecsény* (*Kapušianske Kláčany*, 1943: *Nyarádkelecsény*, 1994: *Kelecsény*), *Rimajánosi* (*Rimavské Janovce*, magyarul mindig *Jánosi*), *Vágtornóc* (*Trnovec nad Váhom*, magyarul *Tornóc*). Az itt említett nevek kontaktusjelenség voltát támasztja alá, hogy helységnevtárakból nem adatolhatóak. Más esetekben a jelenlegi szlovák névnek szerkezetileg megfelelő magyar névalak egybeesik egy törzskönyvezés előtti névformával, így egymást erősítik, pl. *Nagyzellő*

(*Veľké Zlievce*, minden szabályozáskor *Felsőzellő*, a *Nagyzellő* alakra viszont már a 15. századtól van adat), *Dióspatony* (*Orechová Potôň*, hivatalosan mindig *Diósförgepatony*, ez a község a korábbi *Dióspatony* és *Förgepatony* egyesüléséből keletkezett).

A szlovák egyelemű név hatása is kimutatható azonban, erre példa az alábbi idézet: „A lényegen mit sem változtat, de *Bodak* – egykori nevén *Nagybodak* – kiürülése már a pártállamban elkezdődött” (Új Szó 2003.12.19). A település neve most szlovákul *Bodiky*, hivatalos neve régen és most is *Nagybodak*, helyben természetesen *Bodak*-nak nevezik. Az írásos forrásokban a *Nagybodak* csak 2,4-szer gyakoribb, mint a köznyelvi *Bodak*. Hasonló a helyzet a hivatalosan mindig *Garampáld*-nak nevezett érsekújvári járási községgel: FÉNYES ELEK (1851) *Páld*-ként említi, s ugyanez volt a magyar neve a két világháború között is. Szlovákul *Pavlová*-nak nevezték el; a *Garampáld* és a *Páld* alakok viszont körülbelül ugyanolyan gyakoriságúak.

3.2.3. Mivel a település-összevonások, illetve -szétválások akár kettőnél több települést is érinthettek, e neveknél nagyfokú variabilitás figyelhető meg, apróhirdetésekből pedig gyakran szerepel a már régen nem önálló településrészek neve is; ezek a távolabb lakó magyarok számára teljesen ismeretlenek. Külön problémát jelentenek a nevükben azonos utótagot tartalmazó falvak, amelyeket a magyarországi törzskönyvezést követően egyesítettek. Ezeknél az 1994-es jegyzékben szereplő magyar név rendszerint egyelemű (az utótaggal azonos), magyarországi források azonban – a magyar névadási szokásoknak megfelelően – rendszerint a nagyobb település nevét közlik. Ilyen például az 1961-ben *Kálna nad Hronom* néven egyesített *Kiskálna* és *Nagykálna*, amelynek az 1994-es jegyzék szerinti magyar neve *Kálna*. A SEBŐK-féle szótárban ezzel szemben a *Kálna nad Hronom* mellett a *Nagykálna* név szerepel, különböző szlovákiai szövegekből pedig mindkettőre van számos példa. Valamivel bonyolultabb a helyzet *Valice* község esetében. Ezen a néven 1971-ben *Alsóvály*, *Felsővály* és *Gömörmihályfalva* községeket egyesítették (az utolsó 1990 után kivált). Az 1994-es jegyzékben *Valice* magyar neve *Alsóvály*, a SEBŐK-féle helységnévtár első kiadásában a *Felsővály*, a második kiadásban az 1994-es jegyzékkel összhangban az *Alsóvály* név szerepel, illetve mellette mint egyéb magyar név a *Vály*. HAJDÚ-MOHAROS – az említett állásfoglalás 8. pontjától eltérően – a *Vály* névalakot közli. Szlovákiai írott szövegekből a jelenlegi egyesített község említésekor mindhárom névváltozat – *Vály*, *Alsóvály*, *Felsővály* – adatható.

3.2.4. Külön kell foglalkoznunk *Komárno* magyar nevével, ugyanis – amint már említettük – a földrajzinév-bizottság a *Révkomárom* nevet hagyta jóvá, az 1994-es jegyzék szerint jelenlegi magyar neve azonban Szlovákiában *Komárom*. Az interneten hozzáférhető adatok elemzése azt mutatja, hogy a *Révkomárom* forma használata egyértelműen Magyarországhoz köthető, szlovákiai szövegekben minimális mértékben fordul elő, nagyrészt olyan esetben, amikor a két Komáromot kell megkülönböztetni, például magyarországiaknak szánt írásban. Érdekes megfigyelni a városi honlap (www.komarno.sk) magyar változatában szereplő említéseket: a szlovákiai várost önmagában *Komárom*-nak nevezik, a hivatalos jellegű szövegekben a két várost a *Komárno* – *Komárom* szópárral különböztetik meg, a *Révkomárom* pedig a szlovákiai kulturális programokra szóló meghívókon szerepel. Ezekben a szövegekben nem ritka a *szlovákiai Révkomárom* jelzős szerkezet; ez talán annak a jele, hogy a *Révkomárom* nevet az olvasók nem kapcsolják automatikusan a szlovákiai városhoz. Az említettekén kívül mind a honlapon, mind egyéb elektronikus és nyomtatott szövegekből nagy számban adatható az *Észak-* és *Dél-Komárom* változat, a magyarországi Komáromra vonatkoztatva pedig ritkán a

Komáromújváros is. Az *Észak-* és *Dél-Komárom* alakokat, illetve a *Komárom északi és déli része* megkülönböztetést főleg azok használják, akik egy településnek tekintik ezt a jelenleg két államhoz tartozó önálló várost (pl. HEVESI-KOCSIS 2003: 100–3).

3.3. Végezetül szóljunk a jegyzékben nem szereplő szlovákiai települések megnevezéséről. Az 1989-es változások után a központi magyar sajtó áttért a magyar nevek használatára, mivel azonban a nagyobb, történelmi vagy irodalmi szempontból jelentős városok kivételével a többi település régi magyar nevét az olvasók nem ismerik, ezek szlovák nevét azonosítási céllal zárójelben közlik a lapok. Az ebbe a csoportba tartozó települések megnevezése sem problémamentes azonban. Elsősorban elvi kérdéseket vet fel, hogy a szlovákiai magyarok a magyar településnevek 1948-as „elszlovákosítását” bírálják, egyúttal azonban a szlovák nyelvterületen fekvő települések nagy részére a múlt század végi törzskönyvezéskor magyarosított, azaz mesterségesen alkotott nevükön hivatkozunk. Ennek tipikus példái *Máriatölgyes* (*Dubnica nad Váhom*, FÉNYES: *Dubnicza*) vagy *Nyitraabánya* (*Handlová*, FÉNYES: *Handlova*). Továbbá a szlovák nyelvterületen fekvő települések említései is megfigyelhető a variabilitás, pl. *Leopoldov* régi hivatalos neve *Újvároska* volt, a szlovákiai magyar sajtóban viszont mind a várat (jelenleg fegyház), mind pedig a várost *Lipótvár*-nak nevezik (HAJDÚ-MOHAROS is ezt ajánlja), a kelet-szlovákiai *Michalovce* pedig hol *Nagymihály*, hol *Nagymihályi*; az utóbbi valószínűleg azért terjedt el, mert SEBŐK ezt a formát közli. A magyarosított nevek mellett természetesen használatosak a jelenlegi szlovák (szlovák helyesírással írt) nevek is, a sajtóban tipikusan a sportrovatban, az adott település labdarúgó- vagy egyéb csapatának megnevezéseként. Az utóbbi időben szaporodó magyar nyelvű idegenforgalmi kiadványokban, turista- és síközpontok magyar nyelvű honlapján is megfigyelhető a magyar és a szlovák név párhuzamos használata (egyiknek vagy másiknak a zárójeljezésével). E szövegekben a magyar név előfordulását az is befolyásolja, hogy milyen az elképzelése, az álláspontja ebben a kérdésben a megrendelőnek, illetve a fordítónak.

4. A Hargita megyei helységneveket vizsgáló munkájában BARTOS-ELEKES ZSOMBOR az exonimák és endonimák között álló, köztes névnek nevezi egy földrajzi alakulat nevét „valamely nyelven, amelyet azon a területen beszélnek, azonban ez a nyelv helyben nem hivatalos” (BARTOS-ELEKES 2002: 19). Ennek értelmében a köztes nevek közé sorolja azokat a Kárpát-medencén belüli, de Magyarországon kívüli neveket, amelyeket a jelentős helybeli magyar lakosság használ. Az endonima rendszerint rögzített név, helységnevek esetében az aktuális nevet a helységnévtárak tartalmazzák, névváltoztatáskor a korábbi hivatalos név az újjal párhuzamosan hivatalosan már nem használatos. A köztes nevek esetében megfigyelhető több, párhuzamosan használt névváltozatot a szerző azzal magyarázza, hogy a hivatalos iratokban az államnyelvű névforma szerepel, a helyi lakosság nyelvén pedig nincs egységesített névalak, ezért elvileg mindenki azt a változatot választja, amelyiket akarja.

4.1. Ebben az összefüggésben felmerül tehát a kérdés: mivel magyarázható az egységes, általánosan használt névalak hiánya és a variabilitás, amikor Szlovákiában létezik hivatalosan megállapított magyar név, azaz az említett 1994-es helységnévjegyzék által a köztes nevek elvileg belső névvé váltak (Erdélyre l. BARTOS-ELEKES 2002: 22–3)?

A változatosság fennmaradásának nyilván többféle oka van, melyek közül a legfontosabbnak az alábbiakat tarthatjuk:

1. Az 1994-es szabályozás csak részlegesen rendezte a magyar helységnevek kérdését, használatukat szűk területre korlátozta, a hivatalos körök nem is törekedtek a jegyzékben szereplő nevek elterjesztésére, a jegyzék ugyanis csak a hivatalos közlönyben jelent meg.

2. Mivel a standardizációkor alkalmazott elvek a korábbi magyarországi szabályozásoktól eltérőek voltak, a szlovákiai magyar közösség egy része ezeket a neveket elutasítja, azaz nem hivatalos kontextusban nem használja.

3. Az így megállapított nevek csak Szlovákiában minősíthetők endonimáknak, Magyarország felől nézve a helyzet nem ilyen egyértelmű, l. pl. a *Komárom ~ Révkomárom* problémát. Az 1994-es szlovákiai szabályozáskor bevezetett, a régi magyar hivatalos névtől eltérő helységnevek magyarországi használatára gyakorlatilag nincs adat, a különböző adatbázisokban és jegyzékekben azonban szinte kivétel nélkül a régi magyar hivatalos név szerepel. Ezek közé tartozik például a szlovákiai magyar intézmények és kutatók által is gyakran használt Kárpát-medencei Magyar Kutatási Adatbázis (<http://adatbazis.mtaki.hungary.com>), illetve a több Kárpát-medencei szervezet és intézmény együttműködéséént létrejött Kárpát-medencei oktatási és tudományos kataszter (<http://www.deltasoft.hu/kat>). Nem elhanyagolható az sem, hogy magyarországi reprezentatív kiadványokban (pl. az új nagylexikonban), szabványokban a fő névalak az 1913-as, esetleg az 1944-es helységnévtárban feltüntetett helységnév. Amint említettük, a tárcaközi földrajzinév-bizottság véleményezett ugyan határon túli helységneveket, egységes hivatalos helységnévtár azonban nem jelent meg, a településnév-azonosítók pedig érthetően egy-egy határon túli településnek több magyar nevet is feltüntetnek. Ez a tény pedig még inkább kedvez a névváltozatok fennmaradásának.

4.2. Már említett munkájában az erdélyi névanyag kapcsán BARTOS-ELEKES is rámutat, hogy a legutóbbi átfogó névrendezés száz éve történt, s az azóta eltelt változások következtében számos település többféle névalakban használatos. Ezért szükségesnek lát egy újabb, részleges névrendezést, ennek elveit azonban már nem részletezi.

Amint a bevezetőben is említettem, a jelenlegi helyzet meghaladása csak egy egységes, az egész Kárpát-medencei magyar névanyagra kiterjedő standardizálás révén képzelhető el, amelynek „kimenete” egy olyan közös, rendszeresen gondozott helységnévtár volna, amely minden határon túli település esetében csak egy hivatalos névalakot tartalmazna. Az előzőekből következik, hogy ez a standardizálás csak akkor lehet sikeres, ha szakmai alapon, minden érintett fél bevonásával történik. A névrendezés természetesen az alapvető elvi kérdések tisztázása után indulhat meg. Ezek közül az egyik legfontosabb az első törzskönyvezéskor megállapított, azaz az 1913-as helységnévtárban szereplő nevek státuszának tisztázása, különös tekintettel a magyar nyelvterületen kívül fekvő települések számára a törzskönyvezéskor megállapított mesterséges nevekre, illetve a településstruktúrában azóta bekövetkezett változásokra.

Egyértelmű, hogy a magyar névterület nem azonosítható a jelenlegi magyar nyelvterülettel, az viszont kérdéses, miképpen tekinthető a magyar névanyag részének például az észak-szlovákiai települések mesterséges, hatóságilag megállapított magyar neve. A magyar szakemberek (főleg földrajztudósok, térképészek) e tekintetben megosztottak: egyesek nem tartják célszerűnek a mesterséges nevek használatát, mások ellenben támogatják ezt (l. pl. FARAGÓ 2005; HUNGEO'96 2000). A szlovák–magyar kapcsolatokat kutató

KÄFER ISTVÁN például azon a véleményen van, hogy felül kellene vizsgálni az 1913-as helységnévtárat, a magyarosított formák helyett a hagyományos, bevett névalakokat javasolja használni, pl. *Ricsóváralja* helyett *Hricsó*, *Máriatölgyes* helyett *Dubnica* (KÄFER 2002: 35). Ezzel kapcsolatban azt is meg kellene vizsgálni, milyen legyen e nevek írásmódja.

Az utódállamokban az utóbbi évtizedben megvalósított helységnév-szabályozások következtében a határon túl hivatalosnak minősített magyar nevek egy része országonként változó mértékben, de eltér a Magyarországon etalonnak tekintett 1913-as helységnévtárban feltüntetett nevektől. A névrendezéskor ezeknek a névalakoknak a státuszát is tisztázni kell, illetve kölcsönösen elfogadható névalakok kiválasztására és kodifikálására kellene törekedni. Az eddig alkalmazott elvek célszerűségét is meg kellene vizsgálni, elsősorban az egy település – egy név elvre, azaz a homonimák kiküszöbölésére, illetve az ún. „történeti” vagy „hagyományos” alak preferálásának elvére gondolok (ezt az említett HUNGEO'96 állásfoglalás is érinti). A standardizációkor ugyanis mindig felbukkan az a probléma, melyik névforma minősíthető történetinek és miért (pl. BEREGSZÁSZI 2004: 77). Az ezzel kapcsolatos és olykor meddő viták elkerülhetők volnának, ha a standardizáció során a jelenlegi élő nyelvhasználatot nagyobb mértékben figyelembe vennénk, már csak ezért is, mert ezáltal valószínűleg a standardizált alakok elfogadottsága is javulna.

Hivatkozott irodalom

- BALOGH LAJOS 1996. A magyar településnevek használatának problémái Kárpátalján. In: GADÁNYI KÁROLY – BOKOR JÓZSEF – GUTTMANN MIKLÓS szerk., *Nyelvi tudat, identitástudat, nyelvhasználat*. Szombathely. 133–7.
- BARTOS-ELEKES ZSOMBOR 2002. Helységnevek a romániai köztudatban (Az exonima és az endonima mezsgyéjén). *Geodézia és Kartográfia* 4: 19–24.
- BEREGSZÁSZI ANIKÓ 1997. Magyar helységnevek Kárpátalján a nyelvi tervezés tükrében. In: B. GERGELY PIROSKA – HAJDÚ MIHÁLY szerk., *Az V. Magyar Névtudományi Konferencia előadásai*. MNyTK 209. Budapest–Miskolc. 1: 356–61.
- BEREGSZÁSZI ANIKÓ 2004. Magyar neve? Az ukrainai földrajzi nevek magyar használatáról. In: BEREGSZÁSZI ANIKÓ – CSERNICKÓ ISTVÁN: *...itt mennyit ér a szó? Írások a kárpátaljai magyarok nyelvhasználatáról*. Ungvár. 71–82.
- CZIBULKA IMRE 1999. *Szlovákiai települések magyar–szlovák és szlovák–magyar nevei*. Pozsony/Bratislava.
- FARAGÓ IMRE 2005. A magyar földrajzinév-használat. *Könyvtári Figyelő* 4: 791–816.
- FÉNYES ELEK 1851. *Magyarország geographiai szótára*. Pest. (Arcanum DVD Könyvtár VI.)
- FÖLDI ERVIN 1998. Minek nevezzetek? Hová megy a vonat. *Élet és Tudomány* 36: 1124.
- GYURGYÍK LÁSZLÓ 1994. *Magyar mérleg. A szlovákiai magyarság a népszámlálási és a népmozgalmi adatok tükrében*. Pozsony.
- HAJDÚ-MOHAROS JÓZSEF 2000. *Magyar településtár*. Budapest.
- HEVESI ATTILA – KÓCSIS KÁROLY 2003. *A magyar–szlovák határvidék földrajza*. Dunaszerdahely.
- HUNGEO'96 2000. = HUNGEO'96 Magyar Földtudományi Világtalálkozó állásfoglalása a Kárpát-térség magyar földrajzi neveinek használatáról. In: HAJDÚ-MOHAROS JÓZSEF: *Magyar településtár*. Budapest. 681–3.

- KÄFER ISTVÁN 2002. Terminologia hungaro–slavonica. A magyar–szlovák interetnikus összefüggések történeti vizsgálatának terminológiai kérdései. In: *A pozsonyi magyar tanszék múltja és jelene. A Comenius Egyetem magyar tanszékének 40 éve*. Pozsony. 32–40.
- LELKES GYÖRGY szerk. 1992. *Magyar helységnév-azonosító szótár*. Budapest.
- MEZŐ ANDRÁS 1982. *A magyar hivatalos helységnévvadás*. Budapest.
- SEBŐK LÁSZLÓ 1990. *Magyar neve? Határokon túli magyar helységnévszótár*. Budapest.
- SEBŐK LÁSZLÓ 1997. *Határokon túli magyar helységnévszótár*. Budapest.
- SZABÓMIHÁLY GIZELLA 1998. A nyelvhasználat törvényi szabályozása és a szlovákiai magyar nyelvváltozatok jellegzetességei (Cseh)Szlovákiában 1918–1998 között. In: TÓTH LÁSZLÓ szerk., *A (cseh)szlovákiai magyar művelődés története 1918–1998*. Budapest. 1: 132–67.
- SZABÓMIHÁLY GIZELLA 2002. A szlovákiai kisebbségek nyelvi jogai és a kisebbségi nyelvhasználat színterei, különös tekintettel a magyar közösségre. In: LANSTYÁK ISTVÁN – SZABÓMIHÁLY GIZELLA: *Magyar nyelvtervezés Szlovákiában. Tanulmányok és dokumentumok*. Pozsony. 19–40.
- SZABÓMIHÁLY GIZELLA 2005. A szlovákiai magyar nyelvtervezés kérdései. Standardizálás és kodifikálás. In: VÖRÖS FERENC szerk., *Regionális dialektusok, kisebbségi nyelvhasználat. A 2005. október 20–21-i somorjai konferencia előadásai*. MNyTK 224. Budapest–Nyitra–Somorja. 27–34.
- ZALABAI ZSIGMOND szerk. 1995. *Mit ér a nyelvünk, ha magyar? A „táblaháború” és a „névháború” szlovákiai magyar sajtódokumentumaiból 1990–1994*. Pozsony.
- ZSIGMOND TIBOR et al. 2002. *A Csallóköz szívében. Dunaszerdahelyi Járás*. Dunaszerdahely.

SZABÓMIHÁLY GIZELLA

GIZELLA SZABÓMIHÁLY, **Standardization of Hungarian settlement names in Slovakia**

There are many settlements inhabited by Hungarians that were annexed after the First World War to Czechoslovakia, later to Slovakia. The names of these settlements were changed many times in the previous years. Their last standardization took place in 1994, when the Hungarian names of circa 500 settlements were established (next to the official Slovakian names). Out of these names approximately 100 are different from the relevant name forms established by the last Hungarian standardization (1913). As a result, in Hungarian texts published in Slovakia the name of a settlement may occur in two (sometimes three) different forms. The situation is somewhat similar in all countries bordering Hungary where there are Hungarian-inhabited areas that once belonged to the Hungarian Kingdom. Therefore, there is a need for general standardization of Hungarian settlement names including all parties concerned, the prerequisite of which is to clarify the principles to be adopted.